

Slovenski dom

Stev. 83

V Ljubljani, petek 11. aprila 1941

Leto VI.

Slovenci! Ljubljančani!

Ljubljana, prestolnica Slovenije, bo v kratkem zasedena.

Ohranimo pri tej priliki tisti red in mir, ki je pri nas tradicionalen! Bodimo v prisebnosti, zbranosti in disciplini verni potomci svojih prednikov! Na miren način pokažimo svoje dostojanstvo!

Dva največja greha nad narodom sta v tem času mogoča. Zdaj, ko je naša vojska odšla, bi bil največji greh nad narodom, če bi civilni ljudje uporabili orožje proti tuji vojaški sili ali proti domači narodni manjšini ali če bi kakor koli drugače sovražno nastopili proti njima. S tem bi spravili morda desetine naših sorojakov v največjo nevarnost in nesrečo.

Drugi največji greh pa bi bil denunciantstvo, ki je nezdržljivo s človeškim dostojanstvom. Denunciantstvo je tako težek greh, da ga narod ne more nikoli odpustiti. Zato naj med nami ne bo denunciantstva!

Državna in samoupravna oblastva ostanejo na svojih mestih in bodo do nadaljnje odredbe naprej poslovala. Vsi zakoni ostanejo v veljavi, dokler se ne spremene. Vsaka sprememba pa bo objavljena.

Zakoni se morajo brezpogojno spoštovati!

Red in mir naj ne bosta nikjer kaljena. Pokažimo v tej uri in v teh dneh, da znamo biti disciplinirani tudi v usodni uri.

Ne bežimo, vzdržimo, vztrajajmo!

Ban in Narodni svet za Slovenijo

Hrvati razglasili samostojno Hrvaško

Zagreb, 10. aprila. Radio Zagreb:

Danes je zagrebska radijska postaja večkrat objavila oklic dr. Vladka Mačka, s katerim izjavlja, da proglašajo »Široko svobodno hrvaško državo«. Stanko Kvaternik je prevzel vrhovno vodstvo nad vso oboroženo silo svobodne hrvaške države. V oklicu se poziva hrvaški narod in vsi uradi, da se točno držijo navodil in izpolnjujejo navedbe nove Svobodne hrvaške države.

Oklic je svojeročno podpisal dr. Vladko Maček.

Zagreb, 10. aprila. Radio Zagreb:

V Zagreb prihajajo nemške čete. Uprava mesta Zagreba poziva vse meščane, da okinčajo svoje domove z nemškimi in hrvaškimi zastavami.

Ban in Narodni svet sta prevzela vrhovno oblast

Včeraj so v Zagrebu proglasili samostojno državo Hrvatsko. Vse zveze med Slovenijo in jugoslovansko vlado so onemogočene. — Vrhovna državna oblast kraljevine Jugoslavije se nad Slovenijo dejansko ne more izvajati. Zaradi tega sta ban

in Narodni svet za Slovenijo prevzela na našem ozemlju izvrševanje vrhovne oblasti in s tem skrb za red in mir ter za nadaljnjo usodo našega naroda.

Ban in Narodni svet za Slovenijo.

Boji v Srbiji in Albaniji

Bern, 11. aprila. Švicarski radio poroča: Bernski dopisnik Newyork Timesa javlja, da so nemške čete že prispele v predmestje Belgrada. Na jugovzhodu so se Nemci spoprijeli z jugoslovansko armado pri prehodu Kečanice. Severovzhodno od Skoplja so srbske čete snoči ob pol osmih ustavile Bolgare. Italijani so se skušali združiti z nemškim zavetnikom, pa doslej niso uspeli. Tako bernsko poročilo. Italijani so poskušali štirikrat preko gorovja Kara Orman priti v stik z Nemci, pa so bili odbiti s težkimi izgubami.

Jugoslovanska četrti armada s sedežem v Zagrebu in prva armada s sedežem v Novem Sadu sta se, kakor se poroča, umaknili po načrtu proti jugu na določeno obrambno črto, ki je nekje južno od Broda in reke Save. Pri umikanju je bilo nekaj borb med zadnjimi oddelki in nemškimi četami, ki so za njimi zavzemale odstopljeno ozemlje.

Dva močna oddelka nemške vojske sta že zasedla črto od Ljubljane do Zagreba in vzhodno od tod. Nemci nameravajo to linijo zvezati do Bel-

grada, toda oddelki nemške vojske, ki se pomikajo od severa proti jugu, še niso postavili zveze z oddelki, ki so pred prestolnico.

Tudi Madžari korakajo

Rim, 11. aprila. Rimski današnji tisk piše, da so tudi Madžari prekorčili jugoslovansko mejo in pritiskajo proti Dravi v jugoslovansko ozemlje.

Angleži in Balkan

Stockholm, 11. aprila. (SDA) Londonski dopisniki švedskih listov poročajo iz Londona, da v merodajnih angleških krogih zaskrbljenostjo zasledujejo razvoj vojaškega položaja na Balkanu. Ti krogi menijo, da je po izgubi Soluna položaj na Balkanu skrajno resen, vseeno pa še to ni povod za kako pretirano bojazen.

London, 11. aprila. AFI poroča iz Rima, da bo Sovjetska zveza prevzela zaščito nad jugoslovanskimi koristmi v Italiji.

Narodni svet za Slovenijo naroča:

Vse straže, varnostni organi in vojaki, ki pripadajo slovenskim edinicam, naj se označijo s slovenskimi kordami ali trakovi, ki naj jih vidno nosijo.

Angleško umikanje v Libiji

Italijanske čete zasedle Tobruk

Nekje v Italiji, 11. apr. Današnji komuniké italijanskega vrhovnega vojnega poveljstva pravi o vojnih dogodkih v Afriki:

Cirenajka: Sovražnik si zamen prizadeva izogniti se obkrožitvi, ki so jo dovršile italijansko-nemške čete, prodirajoč od obale in južno od Gebela, s ciljem, da se združijo. Zaplenjenega je bilo mnogo vojnega materiala. Med ujetniki je bilo razen nad 2000 mož naštetih tudi 6 generalov in mnogo višjih častnikov. Naši letalski odredi so napadli sovražnikove ladje ter povzročili velikanske požare v luki Tobruk. Dve naši letali se nista vrnila na oporišča, eno angleško letalo pa je bilo sestreljeno.

Vzhodna Afrika: Pod pritiskom nadmočnih sovražnikovih čet in po pogumni obrambi je padla Masaua. Luka je bila opuščena. Vse naprave so bile uničene.

V vzhodnem delu Sredozemskega morja je neka naša podmornica pod poveljstvom kapitana Domenica Romana torpedirala neko sovražno križarko, razreda »Liverpool«.

London, 11. aprila. United Press: Tu se je danes razširila še nepotrjena novica, da so italijanske in nemške čete v svoji ofenzivi proti vzhodu zasedle Tobruk. Enaka poročila so bili objavljena tudi preko radijskih postaj v Zedinjenih državah. Službenega potrdila za to poročilo doslej ni.

Admiral Scheer v Indijskem oceanu

Newyork, 11. apr. AR: Po poročilih iz Singaporea je poveljnik tamkajšnjega angleškega vojnega brodograja viceadmiral Klayton izjavil, da nemška oklopna križarka »Admiral Scheer« sedaj deluje v Indijskem oceanu. Pred kratkim je nemška križarka tam potopila neko dansko ladjo, katere ime pa ni znano.

Amerika zopet odstopa ladje Angležem

Newyork, 11. aprila. DNB: Po poročilih iz Washingtona so včeraj v Belj hiši izjavili, da bo Amerika odstopila Angliji zopet 10 ladij za obalno obrambo. Ladje, ki bodo odstopljene, so bile zgrajene v dobi med leti 1928 in 1932. Tajnik Bele hiše Early je pripomnil, da bodo te ladje izročene Angležem najbrž na sličen način, kakor so bili svojčas izročeni ameriški rušilci. Ladje so oborožene z lahkim topovi. Po Earlyjevem mnenju ni verjetno, da bi bile ladje naknadno močnejše oborožene.

Moč ameriške mornarice

Washington, 11. apr. DNB: Mornariški odbor ameriškega senata je včeraj odobril predlog, da se moštvo vojne mornarice Zedinjenih držav po-

veča za nadaljnjih 100.000 mož. Službeni ameriški krogi menijo, da se bo to stanje v prihodnjem proračunskem letu s sprejetjem nadaljnjih pristojincev v mornariško službo še nadalje dvignilo. Član mornariškega ministrstva admiral Nimitz je izjavil, da služi v ameriški vojni mornarici trenutno 200.000 mož; ko pa bo popolnoma izpolnjeno brodograjev dveh oceanov, bo znašala posadka tega brodograja 582.000 mornarjev in častnikov.

Štiri skupine nemških čet v Bolgariji

Stockholm, 11. aprila. »Dagens Niheter« objavlja poročilo United Pressa iz Carigrada, da se nahajajo v Bolgariji štiri skupine nemških čet. Prva skupina ima svoj glavni stan v Svilengradu blizu turške meje, druga v Kustendilu ob jugoslovanski meji, tretja se nahaja v severni Bolgariji, četrta pa v okolici Sofije. Zadnja skupina je rezervna skupina. Nemške zračne sile delujejo proti Jugoslaviji z dvema letalskima zboroma.

Poziv!

Vse moške, sposobne vzdrževati javni red in mir, pozivamo, da se nemudoma javijo v službo na upravo ljubljanske policije. Zbirališče na policiji.

Malh

Malh je bil sin tempeljskega vratarja v Jeruzalemu. Mati mu je umrla ob rojstvu, očeta je pa zgubil, ko še tri leta ni imel. Vzgajala ga je ovdovela dekla, ki se ni mogla utolažiti, da ni imela otroka. Čeprav sirota, je bil vendar negovan in ljubljen. Bil je dobre narave, zato se je njegovo srce vzgajalo k dobroti. Bil je počasnega, preprostejšega mišljenja, brez vsake zahrbtnosti in razgledanosti. Kar mu je kdo zatrjeval, vse je verjel.

Mladost mu je minevala v templju. Naučil se je le to, kar so tu poučevali in videl je samo to, kar je prihajalo sem notri. Drugih iger kot tistih s fantini, ki so se podili po dvoriščih in trgu pred templjem, ni imel.

S petnajstimi leti je postal mladeček z okroglim veselim in rjavkastim obrazom, navinimi očmi, dlogimi rokami in nogami, gibkim in okretnim telesom. Kajla ga je sprejel v službo in ga postavil za hišnega sla. Bil je učen, točen in zanesljiv.

Ko je Jezus začel javno delovati, je imel Malh okrog dvajset let. Naravno je, da so Kajfovi predhodniki nasproti Jezusu bili tudi njegovi. Ko ga je pa videl in slišal govoriti, je spremenil svoje mišljenje. Njegove preproste oči so prestregle Rabijev pogled in ta jih je razsvetlil; srce se je odprlo večni besedi in okuša je njeno milino. Ni razumel ne zakaj ne kako, ali bil je ves ginjen. In prvič v svojem življenju je poskušal podvomiti o modrosti svojega gospodarja Kajfa.

A že naslednji dan je razpršil vse dvome. Sledeč Jezusu v tempeljsko dvorišče, je naenkrat zagledal, kako se Rabi, prejšnji dan tako sladek, srdi, glasno govori, dviga glavo, maha z rokami, kako prevrača med strašnim pehanjem in kričanjem množice mize menjalcev in kletke prodajalcev golobov in grlic. Skopi in ošabni menjalci niso bili Malhu prav nič pri srcu, rad pa je imel prodajalce golobov, ki so mu večkrat odrinili kaj drobica in srce se mu je stiskalo, ko je videl, kako so grlice prestrašene, katerih kletka je bila prevrnjena.

Malh je bil ogorčen in si je dopovedoval, da ima njegov gospod že prav, ko vidi v tem Rabiju nevarnega prevratneža. Nič več ne bo gledal Jezusa, je sklenil iz strahu, da se ne bi zopet srečal z njegovimi očmi in se tako zopet pustil zapeljati. Ali vse nasprotno stvari so v njegovi preprosti duši povzročale velik strah.

Za pojutrnji dan je Kajfa naložil Malhu zapupno nalogo. Ob tretji nočni uri naj vzame veliko smolnato plamenico in sveti ter vodi kohorto vojakov z druge strani doline Cedrona do vrta Getsemani. Malh, sel velikega duhovnika, je dobro poznal kraj kot je poznal vso mestno okolico. Za cilj pohoda ni vedel in tudi ni poizvedoval. Moral je voditi in svetiiti vojakom, to je bilo vse. Naročilo je izvršil.

Nastopila je noč; polna luna je svetila. A Malh ni pustil komu misliti, da bi bila njegova plamenica brez koristi. Visoko jo je dvigal in neustraheno korakal dalje...

Pred vratnimi vrati se Malh razburjen ustavi. Nekaj korakov proč je pod oljkami prepoznal Jezusa v beli obleki, od katere so se usipali žarki; dozdeva se mu, da so se njegove oči pravkar srečale z Rabijevimi. Srce mu zastane; nič več ne razloži, kaj se godi okoli njega.

Ceta pade na kolena; tudi on pade. Vojaki se dvignejo, tudi on se dvigne. Vojaki planejo naprej, on stee, da jim sveti kot da bi s tem dobil ukaz. Prerivanje. Meč se posveti v noči, nekdo navali nanj, odseka mu desno uho in prereže tuniko na rami. Malh krične od bolečine in se opoteče ali plamenice, ki so mu ukazali naj jo nosi, ne izpusti. Pobere uho in žalostno strmi vanj, medtem ko mu gorka kri polzi po vratu in čez prsi.

Ali kaj se zgodi? Svetloba ga obda in Jezus sam se mu približa: njegova sladka roka prime odsekano uho, ga postavi na svoje mesto in poravnava ter se malo pomudi kot da bi ga hotel pobozhati po okrvavljenem vratu. Takoj bolečina preneha in ko se Malh dotakne ušesa, vidi, da je čisto na pravem mestu in da je rana zaceljena.

Čudež, čudež zanj! Preveč je za njegovo ubogo glavo. Od tega trenutka Malh ni več razumel, kaj se godi okrog njega. Čisto mehanično je odšel, še vedno sveteč vojakom, ne da bi opazil, da mu je plamenica ugasnila. Vrne se v Kajfovo palačo in pokoravajoč se ukazu, odide spat.

Ali zaspati ni mogel. Nek notranji ogenj ga je žgal. Sedaj je začel razumevati, da je dal Kajfa zgrabiti Jezusa in da je on, Malh, svetil vršilec zločina. Ni zrekljiv obup je spreletaval mozeg njegovih kosti in telo mu je trepetalo od mrzlega znoja.

Ne more več zdržati; vstane in se pomeša med množico, ki je napolnila dvorišča: smejejo se in se veselje, ker so prijeli goljufa. On dobro ve, da Jezus, ki je njega odzdravil, ni nikak goljuf, ali v službi velikega duhovnika je in kot tak nima pravice govoriti.

Nemirno hodi sem in tja, duši se od razburjenja: spremlja nočno dramo. Medtem ko se rablji posamehljivo klanjajo k stebri privezanemu Jezusu, se Malh, gnan od vrtince, znajde tik bolesi polne žrtve. Vojak, ki ga je videl v vrtu, ga sunkoma porine naprej.

»Daj,« pravi, »pokaži, brezušnik, kaj znaš napraviti!«

»In ko so prišli na kraj, ki se imenuje Kalvarija, so tam križali njega in oba hudodelca... Jezus pa je govoril: »Oče odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!« (Lk 23, 33.)

Vsem šolam v dravski banovini!

Ker je bil z odlokom ministrstva za prosveto na vseh šolah do nadaljnje odredbe pouk ustavljen, odreja kr. banska uprava, da se zaradi izrednih razmer izdajo učencem letna spričevala, datirana s 1. aprilom 1941. Letne ocene naj se s primerno uvidevnostjo določijo na sejah razrednih učiteljskih zborov, ki jih skličejo direktorji (upravitelji) ali njih namestniki. Če razredni učiteljski zbor ni popoln, prevzame njegove funkcije celokupni učiteljski zbor. Odsotnim razrednikom naj

Malh se zdrzne po vsem telesu. Ne, nikdar ni soglašal, ko so sramotili Jezusa. Množica se mu zadaj že posmehuje. Tedaj ga Jezus neizmerno hladno pogleda. Razsvetljen po tem pogledu ta preprosti človek naenkrat prodre v skrivnosti srca, zdrkne na kolena in v znak visokega spoštovanja in ne sramotenja, izvori iz vse svoje duše ironične besede:

»Pozdravljam te in te obožujem, kralj judovski!«

Silno ihtee se prerine skozi množico in zbeži. Odslej je bolj previdno od daleč sledil razvoju drame. Pomešal se je med nesrečni spreved. Strmel je v Usmrčenca na križu. Med zadnjimi je zapustil Kalvarijo.

Neprestano si je na vso moč prizadeval, da bi spravljal v red svoje misli, a notranji nemir je prevladal neka velika ljubezen. O tej ljubezni ni dvomil. Tudi je bil prvi, ki je verjel v vstajenje. Odrasnikovo in je dobro vedel, da se je zanj s tem denno začelo drugo življenje.

Pridružil se je mali družbi vernih, ki se je zbirala v Jeruzalemu okrog apostolov. Želel je, da bi mogel kot ti razlagati nauk ljubljenega Učenika, ki ga je pogledal in ozdravil, ali smatral se je za nevednega in nezmožnega. Veliko je bilo njegovo veselje, ko ga je Peter, prvak apostolov, na njegovo prošnjo z veseljem sprejel za svojega služabnika. In še večje je bilo veselje, ko je zvedel, da je bil njegov novi gospodar tisti, ki mu je v vrtu odsekal uho in tako dal povod za Jezusov čudež. Hrepenel je po mučeništvu in se ni dal v tem potolažiti. Od vseh pozabljen je umrl naravne smrti, ali vedel je dobro, da ga Jezus ni pozabil.

direktorji (upravitelji) določijo namestnika. Rok za popravne, razredne in privatne izpite se bo določil naknadno; v tem smislu naj se izpolni morebitna pripomba o popravnem izpitu.

Na hrbtni strani vsakega spričevala naj se napiše: »Izdano po odredbi bana dravske banovine IV., št. 7886/I z dne 9. aprila 1941.« Na spričevalu učencev IV. in VIII. razreda srednjih šol, ki so razred z najmanj dobrim uspehom dovršili, pa poleg tega: »To spričevalo velja do zadnje ministrske odločbe obenem kot spričevalo o uspešno opravljenem nižjem (višjem) tečajnem izpitu.« Učencem V. razreda učiteljskih šol se izda letno spričevalo brez pripombe o diplomskem izpitu. Pri učencih IV. razreda meščanskih šol je glede završnega izpita napisati analogni pripombo kakor pri srednješolskih glede tečajnih izpitov.

Učenci in učenke ljudskih šol doba letna spričevala (odnosno izkaze) skladno z normativnim razpisom XXVII., št. 3 (uk. IV., št. 6561/2 z dne 6. V. 1938). Datirati jih je tudi s 1. aprilom 1941.

Srednjim in meščanskim šolam izven Ljubljane razpošlje tiskovine za spričevala Banovinska zaloga šolskih knjig in util sama na račun.

Koledar

Danes, petek, 11. aprila: Vel. petek.
Sobota, 12. aprila: Velika sobota.

Obvestila

Vodstvo vseh treh ljubljanskih skavtskih stegov poziva vse člane, da se zberejo danes ob 18 pred domom v Tivoliju. Udeležba obvezna!

Križanski moški kongreganisti se udeležijo slovesnosti vstajenja v Križankah, ki bo jutri popoldne ob šestih. Sveče bodo na razpolago na dvorišču poleg cerkve.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjtin trg 5; mr. Kural, Gosposvetska cesta 10; mr. Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Moskva, 11. aprila. Reuter. Sedmega marca je prispelo v Moskvo norveško trgovinsko odposlanstvo, ki je že podpisalo trgovinsko pogodbo s Sovjetsko zvezo. Podrobnosti o tem še niso objavljene. Norveško odposlanstvo je spremljal zastopnik Nemčije Hilger.

Članom Kmečke zveze, mladinske Kmečke zveze in Zveze slovenskih fantov in deklet!

Težke dni slovenskega naroda skušajo izrabiti temni elementi za svoj prevratne namene. Zato je potrebno: da čuvate svoje domove, da skrbite za red po naših vaseh in da organizirate takoj vsake in občinske pomožne straže, ki naj takoj stopijo v stik z našim orožništvom in varnostnimi organi. Poudarjamo, da vlada v vsej Sloveniji popolni red ter da oblast v polni meri skrbi za osebno in imovinsko varnost.

Ne nasedajte lažnim poročilom ter v kali zartite vsak razkroj in pesimizem.

Za KZ in MKZ:
dr. Josip Voršič, glavni tajnik.
Za ZSF in deklet:
dr. Viktor Maček.

Obvestilo o prijavi zalog blaga

Kraljevska banska uprava razglasa:

Vsi uvozniki, proizvajalci (predelovalci) in trgovci na debelo (in malo) z blagom, naštetim v členu 11 navedbe o prijavljanju proizvodnje prometa in zalog blaga Sl. list 733-103-40 v zvezi s popravkom Sl. list 747-104-40 in odlokom o razširitvi kontrole zalog blaga Sl. list 745-104-40, ki so doslej pošiljali svoje prijave neposredno uradu za kontrolo cen v Belgradu, morajo do nadaljnjega prijaviti stanje zalog v smislu predpisanega obrazca sl. list 746-104-40 referatu za kontrolo cen pri kr. banski upravi v Ljubljani, napozneje do vsakega petega v mesecu. Prvo prijavo je vložiti na zgoraj navedeni naslov takoj, a najpozneje v petih dneh po objavi tega razglasa.

Zaloge blaga morajo prijaviti tudi trdke, katerim je izročeno tako blago v hrambo, kakršna so javna skladišča, špediterji, komisijonarji itd.

Kdor bi pustil prijavo, temu se neprijavljena količina zapleni v prid aprovizacije revnejših slojev. Zapleno izreče upravna oblast prve stopnje.

Medsebojna pomoč pri poljskem delu

Nenadoma je zavladalo veliko pomanjkanje delovnih moči, da ni mogoče obdelati polja. Povsod je premalo ljudi in živine, zlasti pa to občuti tudi najbližja ljubljanska okolica in pa poljedelci, ki so ljubljanski občani.

Meščanstvo se mora zavedati, da ne bo kruha in drugih živil, če naš poljedelec ne bo mogel obdelati polja. Enako se pa morajo zavedati posestniki polja, da brez medsebojne pomoči ne bo mogoče obdelati njiv. Zato naj vsi posestniki kmetij smatrajo vso sosesko za skupno last in pomagajo sosedu obdelati njivo kakor svojo. V prvi vrsti je pa dolžnost moških, da pomagajo z navetili, z delom in z živino ženam, ki so ostale samo na domačiji. Brez odlašanja naj se sosedje takoj dogovorijo, kako bodo skupno obdelali vse polje, kako bodo skupno pokosili in spravili seno, kako bodo po vrsti skupno zorali vse njive, jih dalje obdelovali in skupno pospravili letino. Posamezne soseske naj razdele vse poljsko delo tako, da niti kosček zemlje ne bo ostal neobdelan. Ni treba dosti premišljevat, katera zemljišča naj spremene v njive ali kateri pašnik naj zboljšajo v travnik ali njivo, saj se mnogi že spominjajo, koliko sveta je bilo obdelanega v najhujših letih minule svetovne vojne. Z medsebojno pomočjo bodo vsaj toliko lahko obdelali in pridelali kakor tedaj.

V Ljubljani je še precej moških, zlasti pa mnogo žensk in mladih ljudi, ki bi lahko pomagali pri kmečkem delu. Vsi meščani naj pomislijo, da je njih življenje odvisno od prehrane, prehrana pa od uspehov našega kmetijstva. Iz daljnih krajev ne moremo pričakovati uvoza živil, zato se pa Ljubljančani lahko zanesemo samo na svoje sosesčane — poljedelce in na bližnjo okolico. V glavnem lahko računamo, da bomo imeli zagotovljeno le tisto hrano, ki nam jo bo pridelal naš sosesčan ali okoličan. Zato naj se pa meščani radi in že zaradi svoje lastne koristi ponudijo poljedelcem-sosesčanom za kakršnokoli delo. Sleherna pomoč nam bo že pri začetku dela povrnjena z pavstjo, da se nam ni treba bati najhujšega. Nikar ne mislimo, da samo korenjak lahko pomaga pri kmečkem delu, pač se pa ponudimo poljedelcem in oni bodo že našli za vsakega posameznika vsem nam koristno delo. Iz drugih držav nam je znano, kako šolska mladina, dijaštvo, akademsko izobraženi ljudje in najrazličnejši stanoviti z uspehom pomagajo pridelovati hrano in si s tem utrjujejo tudi svoje zdravje. Najbolj razvijena gospodarska in spoznala nove, popolnoma neznane užitke, ki jih kmečko delo nudi meščanom. Vse nas bo pa okrepila tolažilna zavest, da smo v najhujših časih storili dolžnost — vsak po svojih močeh.

SELDON TRACE:

KORAKI V NOČI

Roman s slikami

Če bi mi prej vedeli za ta tajni prehod, bi bila gotovo že živa in prav tako tudi g. Prince. Skratka, Hadon je vse prehitel. Med polkovnikovo odsotnostjo se je priplazil v hišo Brandon in vzel dokumente, ki so se nanašali na njega.

Trdi, da ni hotel ubiti g. Princea, to mu tudi verjamem. Hotel ga je le onesvestiti, in ga je udaril za njegovim hrbtom. Na žalost ga je Prince videl, moral pa ga je ubiti, da ga ne bi izdal policiji. Nato je razpelo vrgele na dvorišče, da bi

Ko je nekaj trenutkov kasneje prišel v hišo polkovnik Datmar, je videl le še Princeovo truplo. To mu ni bilo v napotje, da ne bi vzel dokumentov, ki so se nanašali na vaju, in radi tega boste, g. Daxbury, prišli v preiskavo.

Bančni direktor se je nagnil in govoril z žalostnim obrazom.

»To bo moja poguba. Bog mi je priča, da nisem predvideval, da bodo te stvari tako žalostno končale. Onašal sem se kot navadni bedak. Da, ona ženska...«

»Če že rečete ženska, gotovo ni slik na miss Bugh?« je brez milosti rekel detektiv.

»Da... Bil je pravi demon v mojem življenju. Bila je spletarka in zelo podjetna ženska.«

»Sedaj je pokojna, gospod. Plačala je vajine grehe. K njeni propasti ji je pomagalo tudi to, ker je hotela, kot vi in polkovnik Datmar, zase izkoristiti vse, kar je zvedela, namesto, da bi takoj, v početku obvestila policijo.«

Ali Hadon je vedel, da se bo kljub vsemu nekega dne za to odločil. S tem bi se maščevala za vse žalitve, ki jih je pretrpela, a to odkritje bi predstavljalo novo nevarnost Hadona. Hotel je preprečiti, da bi izdala tajni prehod, ker je bil v trenutku umora pri polkovniku Datmarju. Bal se je tudi, da ne bi preveč govorila o stekleničici s cianovodikovo kislino.

To steklenico je sam vzel iz svojega laboratorija, da bi ob ugodni priliki vrgele sum na polkovnika Datmarja, po

smrti miss Bugh. Uspel mu je le prvi del načrta.

V Pasteurjevem prehodu je sam napravil zmešnjavo, da bi lahko neopaženo šel v polnikovo hišo in v njegovo delavno sobo ter skril steklenico s cianovodikovo kislino. Uspelo mu je, da je neopaženo prišel v hišo, ker je polkovnik pustil odprta vrtna vrata. Ni pa predvideval, da bo tu našel Datmar kot oviro za popolno uresničitev načrta.

Marle je zopet zadržetela in pogledala Richarda Cashdona.

»Misliha sem, da si bil ti, a v globini duše sem čutila, da nisi.«

Quidhugh je s smehom nadaljeval: »Le vaša navzočnost ga je prisilila, da je pobegnil v klet, ker se je bal, da ga ne bi spoznali, ter je moral pobegniti skozi dvorano s kipi.«

Lahko mu je uspelo, da je neopažno izginil iz hiše Braudon, ker je bila policija alarmirana na drugem koncu mesta, ali ni se mogel rešiti svoje steklenice s strupom.

Od tedaj ga je pričelo še bolj mučiti, da ne bi ljubosumna, a zelo bistrogleda miss. Bugh pričela sumiti, kakšno vlogo je igral.

Kar se tiče vas, gospod Daxbury in nočne sestanke s miss Bugh, vas ni prepoznal. Ravno zato vam je sledil, da bi povedal kdo je bil. Tega ni nikdar zvedel, ker se mu je po naključju pripe-

tila nesreča, ali utešilo ga je, ker je policija mislila, da je bil Cashdon. Sam se je pretvarjal, kot bi verjel v to možnost, ki je od njega odklanjala vsak sum.

Quidhugh je zopet umolknil in pogledal nesrečnega g. Daxburyja, ki je vzdihnil.

»Nisem poklican, da bi vam govoril o moralnosti in nedostopni zvezi s starejšo žensko kakor je bila miss Bugh, le prikažati vam hočem žalostne posledice, ker ste policiji mešali sled. Vi vsi veste, kako je umrla miss Bugh. Vdihavala je hlapce cianovodikove kisline in njena smrt nam je bila veliko odkritje.«

V tem času je bil polkovnik Datmar najbolj obremenjen. Tudi sam sem ga moral zasledovati, ker nam ni hotel dati nobenih odgovorov niti ni pustil, da bi nanj pazila policija. Proti njemu nismo nikedar ukrenili, ker nismo imeli dokazov.

K sreči sem dobil šifriran dopis, ki je javil, da so dobili živega Cashdona v bližini Dartmoora.

Prvi hip sem bil tako presenečen, da se mi je to zdelo brez vsake podlage. V tem času ko smo ga tako neumorno iskali v mestu Plathu, se on ni niti premaknil iz okolice Dartmoora.

Po tem poročilu so ga našli napol mrtvega, gladnega in povsem nesposobnega, da bi jim povedal kaj je do tedaj delal in kje je bil. Bil je v skrajno bednem telesnem in duševnem stanju. Sodeč

po njegovem zunanjem videzu, je moral bloditi po pustini že od prvega dne svojega bega, to je, celih 15 dni. Morda mu je uspelo, da je od časa do časa ukradel najine brane v bližnjih farmah. Kljub temu, da je stradal, se je držal daleč proč od človeških bivališč.

Detektiv je umolknil in se obrnil proti Richardu Cashdonu.

»Gospod, sedaj se lahko dožene vse, kaj se vam je dogodilo. Udarci, ki vam ga je zadal Hadon, vas je samo onesvestil, ali ni vas ubil. Vi ste padli v vodnjak, tam vas je Hadon pustil, misleč, da se boste gotovo utopili in se za vedno pogrezili v globoko blato. Voda vas je le osvobodila in ste se nagonsko izveкли iz vodnjaka. Ko so vas jetniški pazniki našli, se vsega tega niste spominjali.«

Cashdon se je nasmehnil:

»To je bilo boljše zame.«
»Ni dvoma, dragi gospod, ali mi smo bili radi tega v zelo težkem položaju. Vendar ste nam dali zelo važen potek; to je zguba vašega mezinca na katerem ste prej nosili prstan. Bili sta dve možnosti. Ali vam ga je Hadon odsekal, da se ne bi moglo ugotoviti, če bi kdaj izdalo blato v vodnjaku svojo tajno, ali pa je hotel uporabiti ta prstan v lastno korist. To poslednje je tudi napravil. Vrgel ga je v pepel zgorajga potepuha, ki so ga imeli za vas.«

(Konec prihodnjič.)